

Nr 95.

Av herr **Pauli**, om ökat anslag till anordnande genom infödda lärare av undervisning i tyska och engelska vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter.

Alltsedan år 1921 har anslag utgått till anordnande genom infödda lärare av undervisning i tyska och engelska. Ifrågavarande anslag utgick för nämnda år och 1922 samt första halvåret 1923 med 3,000 kronor för år räknat samt för budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 med 5,000 kronor. Sedan skolöverstyrelsen på anförda skäl hemställt, dels att till var och en av två assistenter för undervisning i respektive tyska och engelska vid de allmänna läroverken måtte för läsåret 1925—1926 utgå arvode å 3,300 kronor jämte tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg, i likhet med vad i fråga om kompetent extra ordinarie lärare är föreskrivet, dels ock att resekostnads- och traktamentsersättning till nämnda assistenter måtte utgå enligt bestämmelserna för tredje klassen i gällande rese-reglemente, anvisade 1925 års riksdag på framställning av Kungl. Maj:t för ändamålet i fråga för budgetåret 1925—1926 ett extra anslag av 7,000 kronor till arvode i ett för allt under läsåret 1925—1926 åt två assistenter, varjämte riksdagen beslutat, att rese- och traktamentsersättning till dessa lärare skall utgå enligt bestämmelserna för rese- och traktamentsklass II D i gällande rese-reglemente. Motsvarande anslag har av 1926 och 1927 års riksdagar beviljats för budgetåren 1926—1927 och 1927—1928.

I skrivelse den 31 augusti 1927 har överstyrelsen hemställt, att för ifrågavarande undervisning under läsåret 1928—1929 måtte utverkas ett till 10,000 kronor förhöjt anslag. Vederbörande departementschef vitsordar, att den genom infödda lärare lämnade undervisningen i tyska och engelska visat sig mycket gagnande för både lärare och lärjungar vid de läroanstalter, där undervisningen varit anordnad, men anser sig emellertid icke för närvarande kunna förorda någon ökning av det för ändamålet nu utgående anslagsbeloppet.

Det torde få anses ligga i öppen dag, att det till ifrågavarande lärare utgående arvodet — 3,500 kronor till vardera — ingalunda utgör fullt vederlag för det omfattande arbete, som är dessa lärare ålagt. Enligt den av Kungl. Maj:t för dem utfärdade instruktionen och den plan för undervisningen, som skolöverstyrelsen för varje termin uppgör, upptages, med avbrott för helgerna och korta besök i hemmet, deras tid för undervisningsändamål från omkring 15—20 januari till omkring 10 maj under vårterminen samt från omkring 10 september till omkring 5—10 december under höstterminen, d. v. s. all den tid läroverken

kunna för ändamålet disponera, utan att störande rubbningar i undervisningens gång vid terminernas början och slut behöva befaras. Bortsett från sommar- och vinterferier, ägna alltså de assisterande lärarna hela sin tid åt arbetet vid skolorna och kunna på grund av de ständiga resorna från läroverk till läroverk under inga förhållanden åtaga sig någon annan stadigvarande sysselsättning. Långt ifrån att för dem vara en bisyssla, är alltså denna undervisningsverksamhet deras egentliga livsuppgift. Med hänsyn härtill och till de stora anspråk, som måste ställas på hela denna undervisning, om den skall kunna rätt fylla sitt syfte, synes det icke försvarligt, att den till dessa lärare utgående ersättningen står så långt tillbaka för den, som utgår till de extra ordinarie lärarna vid läroverk och mellanskolor. De assisterande lärarnas arbete är dock till sin art minst lika krävande, de äro likaledes synnerligen väl meriterade i fråga om personliga kvalifikationer och allmän behörighet för sin uppgift, och de ha under en följd av år med hängivenhet skött sitt maktpåliggande uppdrag i den förhoppningen, att deras arbete en gång skulle komma att åtminstone tillnärmelsevis honoreras efter förtjänst. Ett anslag av femtusen kronor för vardera språket, på sätt överstyrelsen föreslagit, synes med hänsyn till ovan anförda förhållanden ingalunda vara för högt tilltaget. Det skulle dessutom för framtiden utgöra en betryggande garanti för en fullgod rekrytering av dessa nu efter skolreformen och de därigenom ökade kraven på språkundervisningen mer än någonsin betydelsefulla lärarbefattningar.

På grund av vad sålunda anförts, tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen för anordnande genom infödda lärare av undervisning i tyska och engelska vid de allmänna läroverken med flera läroanstalter för budgetåret 1928—1929 måtte anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1928.

Ivan Pauli.